

Information från möte i kommittén för bearbetade jordbruksvaror (icke bilaga I) 2016-01-29

Sammanfattning

- Kommissionen presenterade olika komponenter av den politik som förs för att stärka EU:s inre marknad. Det handlade exempelvis om arbetet med att ta fram en online-portal som på ett samlat sätt ska kunna förse företag med all information som krävs för att de ska kunna verka på den inre marknaden. Därutöver presenterades bland annat ett informationssystem för livsmedelsmärkning som är under utveckling.
- Kommissionen redogjorde för arbetet med att återupprätta ett högnivåforum för en bättre fungerande livsmedelskedja samt arbetet med att motverka otillbörliga affärsmetoder. Kommissionen gjorde bedömningen att ingen EU-gemensam lagstiftning bör införas rörande otillbörliga affärsmetoder i nuläget, eftersom det ännu inte har varit möjligt att utvärdera många av de befintliga åtgärder som vidtagits på nationell nivå.
- Kommissionen uppmärksammade en studie om konkurrenskraften hos EU:s livsmedelsindustri. Studien gav ett blandat resultat där vissa indikatorer påvisade förbättrad relativ konkurrenskraft, medan andra faktorer visade på en försämrad relativ konkurrenskraft.
- Kommissionen menade att den uppgörelse som slöts vid WTO:s ministerkonferens i Nairobi i december 2015 innebar ett positivt utfall för EU. Det var sista möjliga tillfället för EU att få betalt för avskaffandet av exportbidragen och resultatet innebär en jämnare spelplan för EU på den internationella marknaden. Uppgårelsen fordrar inga omedelbara förändringar av EU:s regelverk, men på sikt behöver alla referenser till exportbidrag i EU:s förordningar hanteras.
- Kommissionen rapporterade om de pågående eller planerade frihandelsförhandlingarna med Japan, Vietnam, Singapore, Filippinerna, Malaysia, Thailand, Australien, Nya Zeeland och USA.

Informationspunkter

1. Politik för att stärka den inre marknaden

2.1 EU:s nya strategi för den inre marknaden

Bakgrund

I oktober 2015 presenterade kommissionen en strategi för att försöka frigöra den fulla potentialen hos den inre marknaden. Det handlar bland annat om att sprida information om vilka regler som gäller på den inre marknaden, se till att dessa regler implementeras och försöka ta bort kvarvarande handelsbarriärer. Detta ska exempelvis medföra att konsumenter inom EU inte diskrimineras med grund i vilket EU-land de bor i och att det ska bli lättare för företag och medarbetare att arbeta över gränserna.

Information

Kommissionens strategi består av tre kapitel i form av ”skapande av möjligheter”, ”möjliggörande av modernisering” samt ”säkerställande av leverans”. Till ”skapande av möjligheter” hör åtgärder som att hjälpa nystartade samt små och medelstora företag att växa samt att minska de begränsningar som finns i återförsäljningsledet. Till ”möjliggörande av modernisering” hör att modernisera systemet för standarder. Till ”säkerställande av leverans” hör att skapa en kultur av efterlevnad och smart kontroll. Till de svårigheter som livsmedelsföretag möter på den inre marknaden idag hör olika regler i olika EU-länder för till exempel maximal tillåten vitaminmängd och olika klassificering av vissa livsmedelstillsatser. De svårigheter som detta innebär skulle kunna bemötas genom mer information och en revidering av regelverket för ömsesidiga erkännanden till exempel.

En närvarande livsmedelsorganisation bekräftade att det kan finnas utrymme för att förbättra regelverket och göra det mer komplett för att kunna dra nytta av den fulla potentialen hos den fria marknaden. Dessutom görs ofta olika tolkningar av samma regler i olika medlemsländer, vilket kan göra det omöjligt att lansera samma produkt i alla medlemsländer.

2.2 Den digitala inre marknaden

Bakgrund

Kommissionen presenterade i maj 2015 sina planer på att skapa en digital inre marknad. När det gäller exempelvis e-handel äger denna mestadels rum inom respektive EU-land. Att en privatperson eller ett företag i ett EU-land köper varor eller tjänster på internet från ett annat EU-land är än så länge ganska ovanligt. Om de barriärer som försvårar detta (exempelvis icke-harmoniserade regelverk och höga fraktavgifter) minskas, skulle detta enligt kommissionen kunna bidra till att hundratusentals nya arbetstillfällen skapas och till åtskilliga hundra miljarder euro årligen i ekonomisk vinning för EU.

Information

Inom ramen för arbetet med den digitala inre marknaden planerar kommissionen att skapa en online-portal som ska förse företag med all den information de

behöver för att kunna verka på den inre marknaden. Portalen ska inrymma såväl EU-bestämmelser som medlemsländernas nationella krav. Mycket av den information om detta som finns idag är ofullständig, inte uppdaterad eller uttryckt på ett alltför komplicerat sätt. Undersökningar har visat att bristen på samlad information är ett reellt problem för företag. Genom portalen ska även nödvändiga procedurer kunna genomföras såsom betalningar och ifyllande av enkäter. Framförallt små och medelstora företag förväntas kunna dra fördel av detta.

Kommissionen funderar också på möjligheten att införa legala krav på hur mycket information som medlemsländerna måste göra tillgänglig via internet, att göra det obligatoriskt att tillhandahålla möjligheten att genomföra handelsprocedurer online samt att bättre marknadsföra informationen. Som ett första steg ska en konsekvensanalys göras. Lagförslag förväntas vara klara i början av 2017.

Två närvarande livsmedelsorganisationer uttryckte intresse för arbetet som förväntades kunna ha stor påverkan och ville gärna involveras i arbetet redan i ett tidigt stadium.

Kommissionen svarade att den tacksamt tar emot uppgifter från industrin och att någon form av offentliga konsultationer kan bli aktuella.

Ett medlemsland undrade om inte förordningar som är uppdelade i genomförandeakter respektive delegerade akter skulle kunna publiceras online i sammanslagna versioner för att underlätta förståelsen.

Kommissionen ansåg att medlemslandets förslag var intressant men borde diskuteras i ett annat forum.

2.3 Paketet för en cirkulär ekonomi

Bakgrund

I december 2015 antog kommissionen ett paket för en cirkulär ekonomi. Paketet är tänkt att stimulera EU:s övergång från en linjär till en cirkulär, mer återvinningsbaserad och hållbar, ekonomi. Målsättningen är att övergången även ska stärka EU:s globala konkurrenskraft och skapa arbetstillfällen. En av många komponenter i paketet handlar om att reducera matsvinn genom exempelvis förbättrad hållbarhetsmärkning. Paketet innebär också bland annat att bestämmelserna om gödningsmedel ska revideras och att kvalitetsstandarder ska utvecklas för återanvända råmaterial.

Information

Kommissionen påminde om att jordens resurser är ändliga och att det finns betydande risker att tillgången på insatsvaror minskar samt att priserna på dem ökar framöver. Mot denna bakgrund har paketet för en cirkulär ekonomi tagits fram. Paketet ska behandlas av EU-parlamentet i juni.

Enligt de nya mål för hållbar utveckling som överenskommits inom FN ska matsvinnet halveras fram till 2030. Kommissionen har för avsikt att utforma någon form av plattform där ”best practices” i arbetet med detta kan delas mellan

olika intressenter. Dessutom ska bland annat insatser vidtas för att tydliggöra EU:s lagstiftning rörande avfallshantering, förbättra användningen av datummärkning och öka förståelsen för märkningens innebörd.

När det gäller biomassa ska användningen av trä och biobaserade material effektiviseras i EU. Återanvändningen ska öka och förbränning bara utnyttjas som ett sista steg i återvinningskedjan. För att åstadkomma detta ska separat insamling av biomassa uppmuntras och kvantifierbara mål för detta möjligen införas.

2.4 Projektet för en e-livsmedelskedja

Bakgrund

Förekomsten av bland annat inkompatibla affärsstandarder, datamodeller och IT-lösningar påverkar effektiviteten och konkurrenskraften hos företag i EU negativt och gör gränsöverskridande transaktioner svåra. Livsmedelsindustrin drabbas i hög utsträckning av detta, inte minst beroende på att det i livsmedelsbranschen finns många små och medelstora företag som inte alltid har resurser att hantera de resulterande komplikationerna. Mot bakgrund av detta har ett projekt lanserats som har till syfte att identifiera och minska existerande tekniska och organisatoriska hinder på IT- och e-handelsområdet som påverkar livsmedelskedjan negativt. Projektet finansieras av kommissionen, men drivs genom ett konsortium där bland annat livsmedelsindustriorganisationer, konsultföretag, it-företag och forskningsinstitut ingår.

Information

Kommissionen inledde med att kort informera om ett informationssystem för livsmedelsmärkning som är under framtagande. Målsättningen med systemet är att öka marknadstillträdet för framförallt små och medelstora företag samt att underlätta nationella myndigheters arbete med bland annat efterlevnad. En konsult har kontrakterats för projektet. Implementering förväntas första halvåret 2016.

Därefter presenterade kommissionen projekt för en e-livsmedelskedja. Ett liknade projekt drevs under perioden 2012-2014. Det nuvarande projektet fokuserar på färsk frukt, mejeriprodukter och spannmål. Inom ramen för projektet har mindre pilotprojekt lanserats i enskilda medlemsländer rörande bland annat e-dokument, elektronisk tillgång till laboratorieanalyser och elektronisk tillgång till fytosanitära uppgifter. Framöver kommer kommissionen verka för att pågående projekt ska fortgå och nya tillkomma.

En närvarande livsmedelsorganisation undrade hur organisationen kan bidra till projektets utveckling.

Kommissionen svarade att input från livsmedelsindustrin tacksamt tas emot samt att det finns planer på att expandera projektet också till andra sektorer.

2. Otillbörliga affärsmetoder/högnivåforum för en bättre fungerande livsmedelskedja

Bakgrund

Kommissionen fattade beslut den 1 juni 2015 om att återinrätta ett högnivåforum för en bättre fungerande livsmedelskedja, som ska vara aktivt till och med den 31 december 2019. Tidigare har kommissionen haft ett högnivåforum för en bättre fungerande livsmedelskedja mellan 2010 och 2014. Alla medlemsländer är medlemmar i det nya forumet tillsammans med en mängd olika organisationer. Sverige har deltagit i de tidigare forumens olika konstellationer.

Forumet ska bistå kommissionen i utarbetandet av näringspolitiken inom jordbruks- och livsmedelssektorn och av relaterade politiska åtgärder som bidrar till en bättre fungerande livsmedelskedja, bland annat följande frågor:

- Livsmedelskedjan och små och medelstora företag.
- Handelsmetoder mellan företag.
- Inre marknaden.
- Marknadstillträde och handel.
- Hållbarhet.
- Den sociala dimensionen.
- Innovation.
- Priser.
- Framtida utmaningar som påverkar konkurrenskraften i livsmedelskedjan.

Information

Kommissionen informerade om att en av skillnaderna mellan det nya forumet och det som tidigare var aktivt mellan 2010 och 2014 är att det nya forumet inkluderar deltagare från samtliga EU-länder. Samtidigt har det totala medlemsantalet inte ökat. Denna ökade konkurrens om platserna har medfört att det inte finns några enskilda företag med i det nya forumet till skillnad från det tidigare. Företagen representeras istället av branschorganisationer av olika slag. Därutöver består medlemmarna av frivilligorganisationer samt fackföreningar. Ett första sherpa-möte ska hållas den 18 februari. Arbetsmetoder och prioriteringar för 2016 ska tas fram. Därefter behöver ett detaljerat arbetsprogram fastställas.

Ett av de områden som ska hanteras inom forumet är otillbörliga affärsmetoder inom livsmedelskedjan. Det kan bland annat handla om att muntliga kontrakt används och missbrukas eller att en av parterna i en affär på eget bevåg fattar beslut om ändringar av avgifter, riskdelning med mera utan att konsultera eller komma överens med den andra parten. Ofta är det mindre företag som hamnar i kläm. Vissa medlemsländer har specifik lagstiftning för att hantera detta. Andra medlemsländer har bestämmelser inom konkurrenslagstiftningen som ska motverka otillbörliga affärsmetoder av detta slag. Det finns även medlemsländer

som har system för frivilliga åtaganden på området. Allt detta har kartlagts av kommissionen, som har kommit till slutsatsen att EU-gemensam lagstiftning i nuläget inte är att rekommendera. Det beror till stor del på att många av de åtgärder som vidtagits på medlemslandsnivå är så nyinrättade att det ännu inte går att utvärdera hur effektiva de är. Det finns dock enligt kommissionen anledning att komma tillbaka till frågan och undersöka situationen i ett senare skede. EU-parlamentet arbetar också med frågan och kommer att släppa en rapport i år.

Kommissionen har låtit göra en extern utvärdering av medlemslänternas system för frivilliga åtgärder för att motverka otillbörliga affärsmetoder. Utvärderingen är klar och kommer att publiceras mycket snart. Mer än 1000 individer och företag i 25 medlemsländer har deltagit och styrkor och svagheter har identifierats.

En närvarande livsmedelsorganisation undrade om kommissionen även kommit fram till några rekommendationer till enskilda medlemsländer.

Kommissionen svarade att några sådana rekommendationer inte har tagits fram i detta läge, men att det framgår av studiens resultat vilka åtgärder som anses vara mest användbara.

3. Studie av konkurrenssituationen för EU:s livsmedelsindustri

Bakgrund

Kommissionen har låtit göra en studie av konkurrenskraften hos EU:s livsmedelsindustri.

Information

Kommissionen presenterade de preliminära slutsatserna ur en rapport som ännu inte har publicerats i slutlig version. Målsättningen är att rapporten ska publiceras till sherpa-mötet den 18 februari. Rapporten har tagits fram av externa konsulter på bland annat Wageningen universitet (LEI). I rapporten jämförs EU:s produktivitet med produktiviteten i USA, Australien, Brasilien och Kanada under perioderna 2003-2007 respektive 2008-2012 baserat på fem olika ”benchmark-indikatorer” (som ger information om situationen i förhållande till de länder som EU jämförs med men inga absoluta värden) samt ett antal indikatorer uttryckta i absoluta tal.

De fem ”benchmark-indikatorerna” utgörs av ”relative trade advantage”, ”difference in world market shares”, ”Annual growth rate of added value in manufacturing industry”, ”annual growth rate in labour productivity” och ”annual growth rate in real added value”. Rapporten går även in på specifika delsektorer inom livsmedelsområdet. Det generella mönstret är att arbetsproduktiviteten och förädlingsvärdet är på väg ner för EU i förhållande till de länder som jämförelser gjorts med medan ”relative trade advantage” och världsmarknadsandel har ökat i förhållande till de länder som jämförelser gjorts med. Det kan också noteras att fisksektorn presterar sämre än sektorerna i

allmänhet, medan mejerisektorn har förbättrat sig. Tanken är att rapporten ska tas upp i högnivåforumet och att rekommendationer ska antas.

Ett medlemsland undrade hur rapporten förhåller sig till en tidigare studie av LEI från 2007 som gav en ganska dystur bild av situationen i EU:s livsmedelsindustri

Kommissionen bekräftade att rapporten till stor del bygger på den tidigare studien, men att metodiken anpassats något efter att åtminstone en av indikatorerna i den ursprungliga studien visat sig vara potentiellt missvisande.

En närvarande livsmedelsorganisation undrade hur djupgående studien är vad avser kvalitet, kausalitet och olika delsektorer.

Kommissionen svarade att studien tittar på olika delsektorer och logiska orsakssamband, men inte på kausalitet i ekonometrisk mening. Det hade varit möjligt att göra en djupare analys, men det har funnits begränsningar både avseende tid och pengar.

4. Uppdatering om bilaterala och multilaterala handelsförhandlingar

5.1 WTO:s tionde ministerkonferens i Nairobi

Bakgrund

Under WTO:s tionde ministerkonferens i Nairobi i december 2015 fattades beslut som bland annat innebär begränsningar av medlemsländernas tillåtna användning av exportbidrag och andra exportkonkurrensåtgärder.

Information

Kommissionen informerade om de jordbrukskomponenter som beslutades i Nairobi, med fokus på ministerbeslutet om exportkonkurrens. Generellt konstaterade kommissionen dessutom att själva det faktum att ett utfall kunde nås i Nairobi var positivt för hela WTO:s trovärdighet.

Under ministerkonferensen kunde inget utfall nås för marknadstillträde och interna stöd, vilka utgjorde de områden som större delen av förhandlingarna under 2015 kretsade runt. Detta kan delvis förklaras med att mycket har hänt sedan det sista samlade förhandlingsförslaget (Rev.4) publicerades 2008 och att förutsättningarna sedan dess har förändrats radikalt. När ministerkonferensen påbörjades var förberedelserna rörande den tredje förhandlingspelaren i jordbruksförhandlingarna (exportkonkurrens) mycket bristfällande, vilket skapade en närmast kaotisk situation. Först under förhandlingarnas näst sista dag (enligt ordinarie planering) presenterades en samlad förhandlingstext och den slutliga texten cirkulerades till medlemmarna först 45 minuter innan beslut skulle fattas. Inte ens stora länder som Kanada eller Japan deltog i de slutliga förhandlingar som lede fram till denna text.

När det gäller exportkonkurrens blev utfallet enligt kommissionen till slut trots allt positivt för EU, bland annat eftersom EU inte längre utnyttjar exportbidrag medan vissa av EU:s konkurrenter gör det. Att exportbidragen avskaffas skapar

därmed en mer rättvis spelplan. De undantag som finns från omedelbart avskaffande av exportbidrag för i-länder fram till och med 2020 kan av EU enbart utnyttja för griskött. Dessutom möjliggörs fortsatt export av utomkvotssocker fram till sockerkvoternas avskaffande. U-länder får något mer frikostiga utfasningsperioder, men i slutänden måste även länder som Indien och Turkiet upphöra med exportbidrag (vid slutet av 2023).

När det gäller exportfinansieringsstöd (exportkrediter, exportkreditgarantier och försäkringsprogram) fastställs en återbetalningstid på 18 månader och att programmen ska vara självfinansierande. Detta torde inte på ett direkt sätt påverka EU nämnvärt, men däremot vara av betydelse för USA och kanske även Brasilien. De nya reglerna för livsmedelsbistånd förväntas ha viss effekt på USA, medan bestämmelserna om exporterande statshandelsföretag är att betrakta som minimalistiska. Dessutom görs de transparenskriterier som beslutades på WTO:s nionde ministerkonferens på Bali 2013 bindande. Vissa, begränsade resultat uppnåddes även rörande bomull, offentlig lagerhållning av livsmedelstrygghetsskäl samt möjligheten för u-länder att höja tullnivåerna vid stora importflöden eller låga importpriser. Ministerdeklarationen är ganska vag angående förhandlingarnas framtid, men möjligheten att lyfta in nya frågor i förhandlingarna tas upp.

EU:s lagstiftning behöver inte ändras på kort sikt till följd av beslutet, eftersom det i den gemensamma marknadsordningen finns en skrivning om att givandet av exportbidrag begränsas av EU:s internationella åtaganden. På lite längre sikt behöver dock lagstiftningen ”snyggas till”, eftersom det finns referenser till exportbidrag i många förordningar.

En diskussion som kan komma att föras den närmsta tiden är om och i sådana fall i vilken utsträckning de beslut som fattades i Nairobi omfattas av WTO-tvistlösningsprocess. Om så inte är fallet kan det vara svårt att säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna.

Tre medlemsländer undrade om inte de förordningar med delegerade akter respektive genomförandeakter som håller på att tas fram för bearbetade jordbruksprodukter skulle kunna förenklas genom att redan nu ta hänsyn till att exportbidrag inte får ges.

Kommissionen återupprepade att inget omedelbart behov finns av att modifiera EU:s regelverk. GD Jordbruk har dock tagit fram en femsidig lista över alla EU-förordningar som refererar till exportbidrag och håller just på att reflektera över vilken metod som bör användas då dessa ska modifieras (varje text separat, någon form av samlingskoncept, inom ramen för anpassningen till Lissabonfördraget med mera). Förordningarna om bearbetade jordbruksprodukter är beroende av de förordningar som berör primära jordbruksprodukter och därmed behöver resultat därifrån inväntas innan några förändringar görs beträffande bearbetade jordbruksprodukter.

En närvarande livsmedelsorganisation sade sig inte vara förvånad över att exportbidragen försvunnit, men uttryckte missnöje med att undantag ska gälla för Kanada, Norge och Schweiz fram till slutet av 2020 för vissa produkter.

Dessutom är den maximalt tillåtna återbetalningstiden för exportfinansieringsstöd betydligt längre än vad som tidigare diskuterats i förhandlingarna, vilket gynnar USA.

Kommissionen svarade att de kortare återbetalningstider för exportfinansieringsstöd som figurerat tidigare i förhandlingarna aldrig egentligen har varit acceptabla för USA. Genom överenskommelsen som fattats nu begränsas USA permanent till att inte använda längre återbetalningstid än vad de maximalt gör idag för alla typer av exportfinansieringsstöd.

En närvarande livsmedelsorganisation undrade hur kommissionen ställer sig till den balans som har uppnåtts inom exportkonkurrenspelet, där exportbidrag disciplineras mycket hårdare än de övriga komponenterna i spelet. Dessutom undrade organisationen hur Indien kommer att påverkas och hur organisationen kan involveras i de fortsatta förhandlingarna.

Kommissionen svarade att den gjorde bedömningen att utfallet rörande exportkonkurrens är balanserat. Detta var enligt kommissionens bedömning sista chansen för EU att få någon kompensation för att EU har slutat använda exportbidrag, eftersom övriga WTO-medlemmar ändå visste att EU inte kommer att börja använda exportbidrag igen. Även om vissa u-landsundantagna exportbidrag redan idag är förbjudna enligt EU:s tolkning av WTO:s jordbruksavtal används de fortfarande av exempelvis Indien, som gör en annan tolkning av bestämmelserna. Detta förfarande skulle kunna ha tagits till panelgranskning av EU, men det skulle vara politiskt kostsamt och komplicerat. Genom uppgörelsen i Nairobi kommer Indien tvingas sluta använda sådana u-landsundantagna exportbidrag senast i slutet av 2023, vilket är positivt för EU. Flertalet av WTO:s medlemsländer befinner sig nu i en period av reflektion rörande WTO:s framtid och kommissionen sade sig ha för avsikt att involvera industrin i arbetet framåt.

5.2 Handelsrelationer med asiatiska länder och länder runt Stilla havet

Bakgrund

EU förhandlar om frihandelsavtal eller planerar att inleda frihandelsförhandlingar med en rad länder i Asien och runt Stilla havet.

Information

Japan

Kommissionen informerade om att den femtonde förhandlingsrundan i frihandelsförhandlingarna mellan EU och Japan kommer att hållas i februari månad. Förhandlingarna går långsamt, vilket till stor del beror på att Japans fokus ligger på att få till stånd ett godkännande av ett frihandelsavtal som landet förhandlat klart med USA och tio andra länder runt Stilla havet (Trans Pacific Partnership, TPP). Detta avtal behöver godkännas innan val hålls i Japan i juli. Genom ett godkännande av avtalet sänder Japan även en signal till USA om att det inte är aktuellt att omförhandla någon del av avtalet, vilket det finns starka röster som förespråkar i USA: Innan TPP har godkänts är det svårt för Japan att

göra några ytterligare medgivanden i förhandlingarna med EU. Det kan bli aktuellt för EU att göra vissa medgivanden på bilområdet för att i gengäld få något tillbaka rörande jordbruk.

En närvarande livsmedelsorganisation sade sig följa förhandlingarna med Japan noga. Att EU i stort sett bara har offensiva intressen på jordbruksområdet i dessa förhandlingar gör dem speciella. Mot bakgrund av detta önskade organisationen information om hur de ska gå till väga för att bidra till förhandlingarna.

Kommissionen svarade att jordbrukssektorn i Japan är väldigt inflytelserikt och att uppgörelsen i TPP kommer medföra vissa svårigheter för den. Det är i det läget svårt för Japans regering att lägga ytterligare bördor på sektorn ifråga. Därför bör förväntningarna hållas på en realistisk nivå. Kommissionen välkomnade dock en kontinuerlig dialog med industrin rörande förhandlingarna.

Vietnam

Kommissionen informerade om att förhandlingarna mellan EU och Vietnam officiellt avslutades i december 2015 och att avtalet kan ses som ett modellavtal för framtida EU-förhandlingar med andra u-länder. Avtalet uppgavs vara välbalanserat, långtgående och täcka nästan alla varor samt även bland annat offentlig upphandling, exportskatter och statshandelsföretag. Avtalet innebär viss, men ganska begränsad, asymmetri. Till exempel ska Vietnam avveckla sina tullar under som mest tio år medan EU har som mest sju år på sig. För ett fåtal produkter utnyttjas tullkvoter.

Avslutandet av förhandlingarna med Vietnam innebär att det nu finns två färdigförhandlade avtal med ASEAN-medlemmar, eftersom även ett avtal med Singapore är färdigförhandlat sedan tidigare. Avtalet med Singapore genomgår dock just nu rättslig prövning för att avgöra vissa kompetensfrågor som bland annat berör möjligheten till provisorisk tillämpning. Sannolikt behöver utfall från den prövningen inväntas innan avtalet med Vietnam kan ratificeras också.

En närvarande livsmedelsorganisation undrade när avtalet mellan EU och Vietnam kommer att publiceras.

Kommissionen svarade att detta beror på hur lång tid den legala genomgången av avtalet kommer att ta i anspråk. Vanligtvis rör det sig om 6-12 månader.

Filippinerna

Kommissionen berättade att det i december 2015 fattades beslut om att inleda frihandelsförhandlingar mellan EU och Filippinerna. Tanken är att den första förhandlingsrundan ska äga rum innan valet i Filippinerna som äger rum i maj månad. Avtalet ska, som en följd av EU:s nya handelsstrategi, innehålla nya kapitel som berör små och medelstora företag samt råvaror.

Malaysia och Thailand

EU:s förhandlingar med dessa länder står stilla av politiska skäl.

Australien och Nya Zeeland

Kommissionen sade att EU kommit överens med Australien respektive Nya Zeeland om att inleda förberedelserna för frihandelsavtalsförhandlingar. Arbetet inleds genom en så kallad ”scoping exercise” för respektive land. Dessa förväntas kunna vara klara under 2016. Någon form av konsultationsprocess ska också genomföras.

5.3. Frihandelsförhandlingar med USA (TTIP)

Bakgrund

EU förhandlar om ett frihandelsavtal med USA sedan sommaren 2013.

Information

Kommissionen har som målsättning att accelerera förhandlingarna under 2016. Den tolfte förhandlingsrundan kommer att hållas under den tredje veckan i februari. Så här långt har förhandlingarna om tullsänkningar kommit relativt långt, medan exempelvis regelförhandlingarna inte är lika långt framskridna. Sammantaget är 13 kapitel överenskomna, medan 25-26 kapitel kvarstår. Dock tenderar kvarvarande kapitel att vara mer svårförhandlade än de som är avklarade. Målsättningen är att uppnå ett välbalanserat resultat så fort som möjligt. För USA:s kongress ligger dock fokus på ratificeringen av TPP. Innan detta har avklarats kommer USA inte att vara särskilt kreativa i förhandlingarna med EU. Det är inte säkert att TPP kommer att ratificeras under 2016, men kommissionen har inte för avsikt att låta förhandlingarna med USA helt avstanna oavsett hur det går med den saken. En positiv utveckling är att kongressen röstat för att upphäva USA:s exportförbud för olja. Obama kommer att besöka Tyskland i höst och då kommer frihandelsförhandlingarna att diskuteras ytterligare.

Ett medlemsland undrade när USA:s senaste tullbud kommer att göras tillgängligt för medlemsländerna att studera.

Kommissionen hade inget tydligt svar att ge avseende detta.

En närvarande livsmedelsorganisation tryckte på betydelsen av regelsamarbete mellan EU och USA och även på betydelsen av att förenkla för små och medelstora företag. Organisationen önskade även veta mer om hur arbetet framskrider med SPS-frågor generellt och mer specifikt med de handelshinder för mejeriprodukter som USA upprätthåller (”Grade A Dairy”).

Kommissionen svarade att nya förslag på regleringsområdet kommer att presenteras inom de närmaste dagarna. Generellt har framsteg uppnåtts på SPS-området, bland annat rörande samarbete om antibiotikaanvändning. USA har även nyligen öppnat upp tillträdet för äpplen och päron från vissa EU-länder. Vad gäller mejeriprodukter (”Grade A Dairy”) kunde kommissionen inte ge någon specifik information för tillfället.